

Kuhu oleme jõudnud kliimaseaduse koostamisega?

Kristi Klaas, rohereformi asekanstler
27.03.2024

Globaalsed riskid

2 aastat

1. Valeinfo levik
2. Ekstreemsed ilmastikuolud
3. Ühiskondlik polariseerumine
4. Küberruumi ebaturvalisus
5. Riikidevahelised relvastatud konfliktid
6. Majanduslike võimaluste puudus
7. Inflatsioon
8. Sunnitud ränne
9. Majanduslangus
10. Saaste

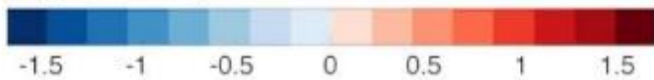
10 aastat

1. Ekstreemsed ilmastikuolud
2. Maa ökosüsteemide kriitiline muutumine
3. Elurikkuse kadu ja ökosüsteemide häving
4. Loodusressursside nappus
5. Valeinfo levik
6. AI tehnoloogiate soovimatud tagajärjed
7. Sunnitud ränne
8. Küberruumi ebaturvalisus
9. Ühiskondlik polariseerumine
10. Saaste

■ Majanduslik ■ Keskkondlik ■ Ühiskondlik ■ Tehnoloogiline ■ Geopoliitiline

Allikas: World Economic Forum „Global Risks Report 2024 19th Edition

Temperature relative to average for whole period
(degrees Celsius)

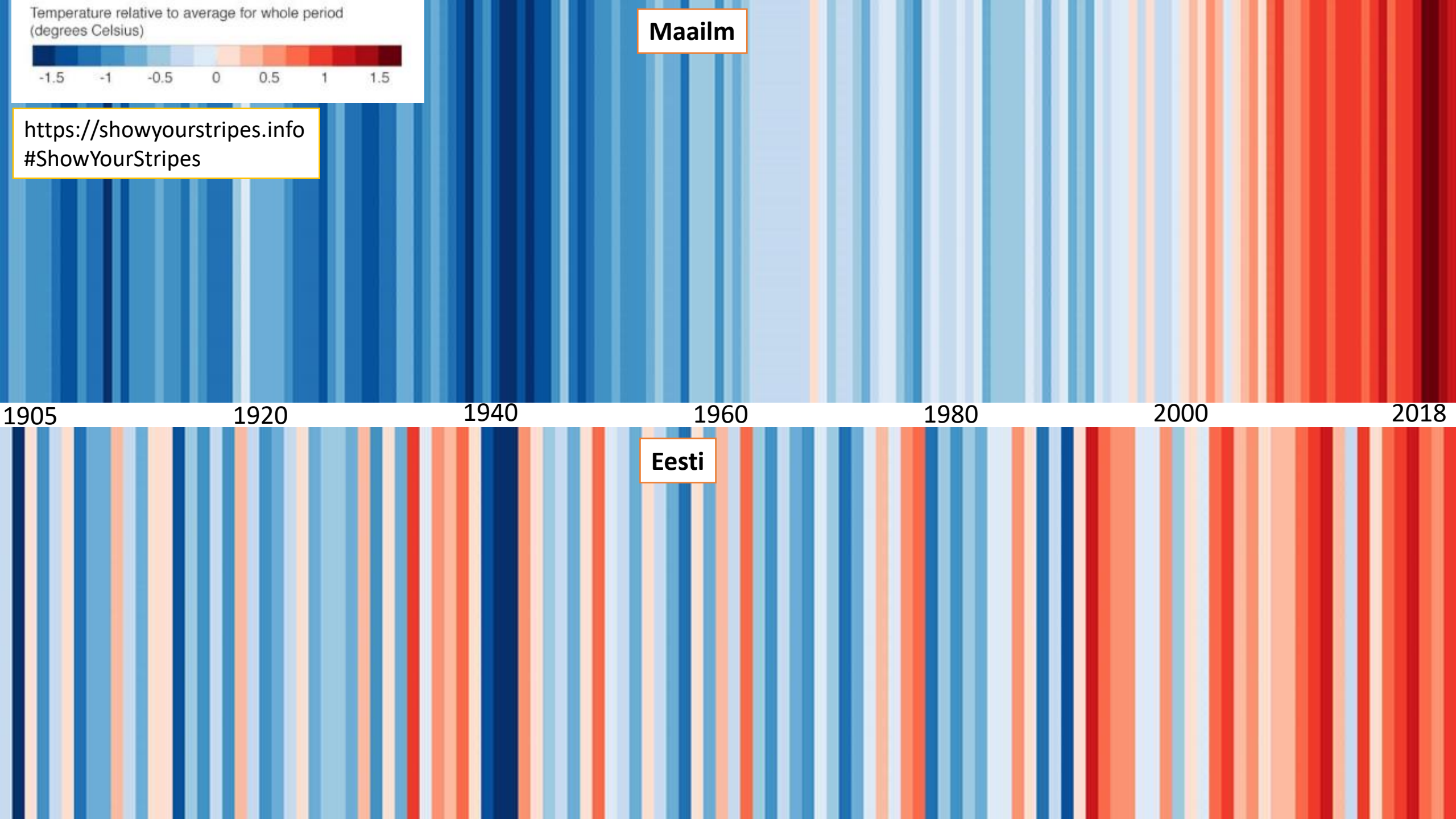

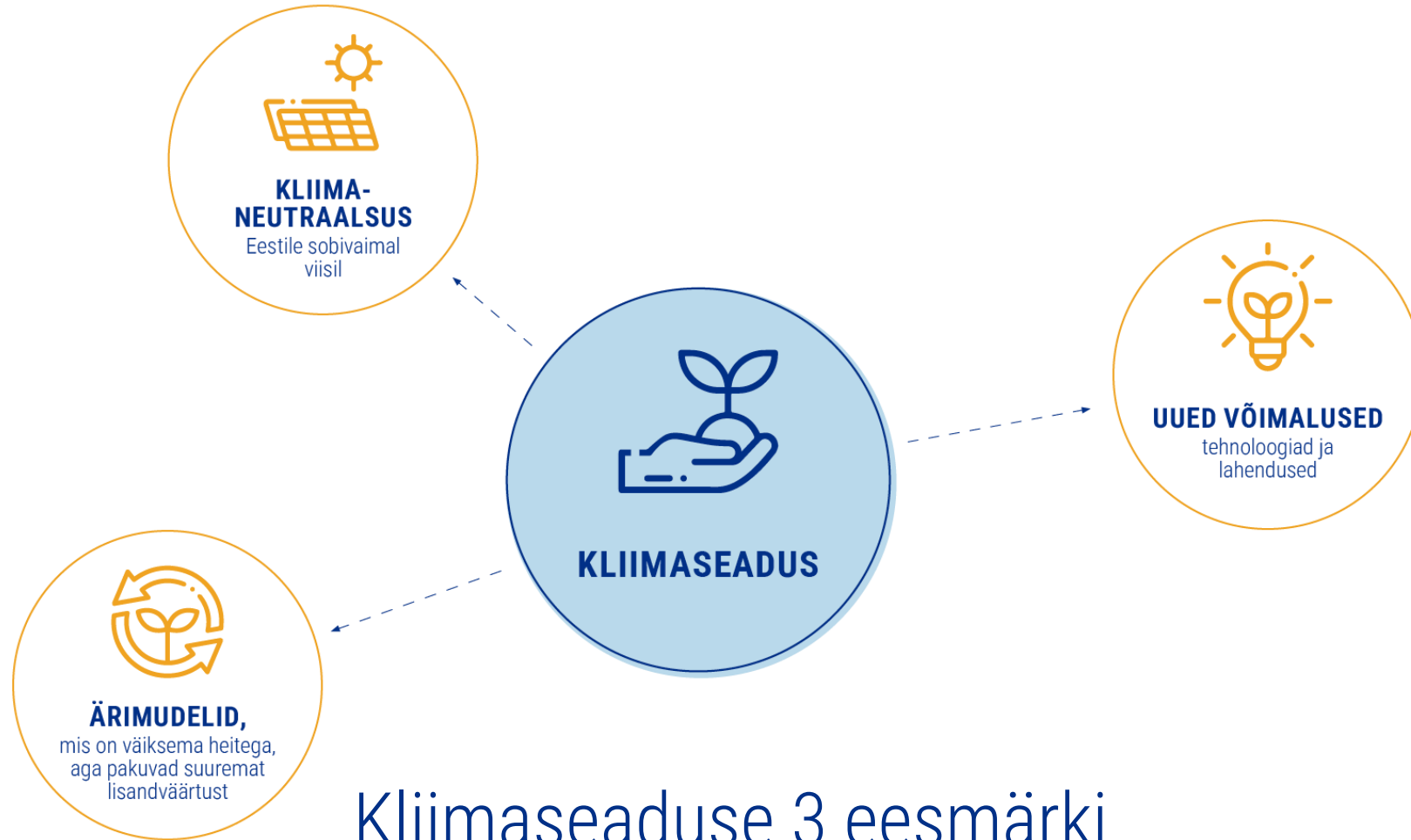
Maailm

<https://showyourstripes.info>
#ShowYourStripes

1905 1920 1940 1960 1980 2000 2018

Eesti

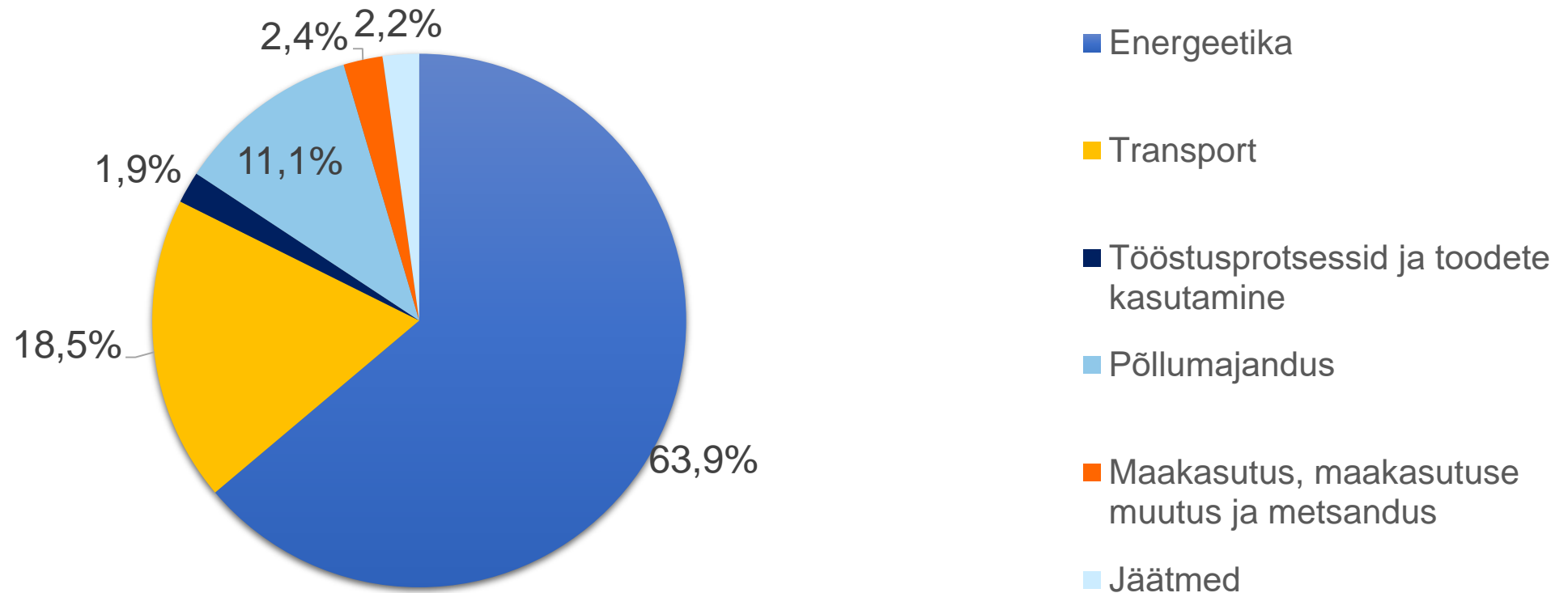

Kliimaseaduse 3 eesmärki

Küsimus ei ole selles, kas liigume, vaid kuidas ja mis tempos liigume

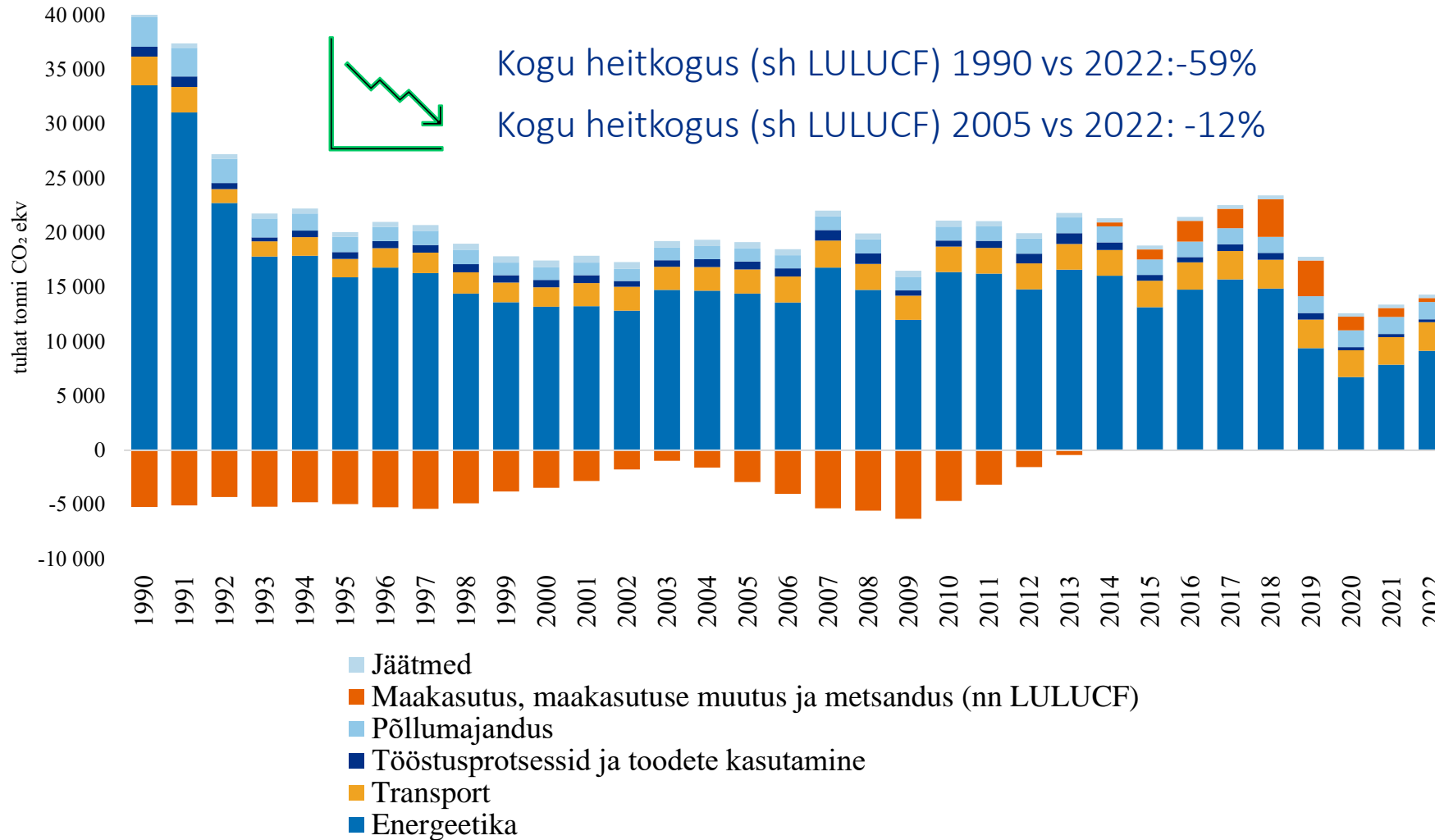

Eesti KHG heitkoguse jaotus 2022

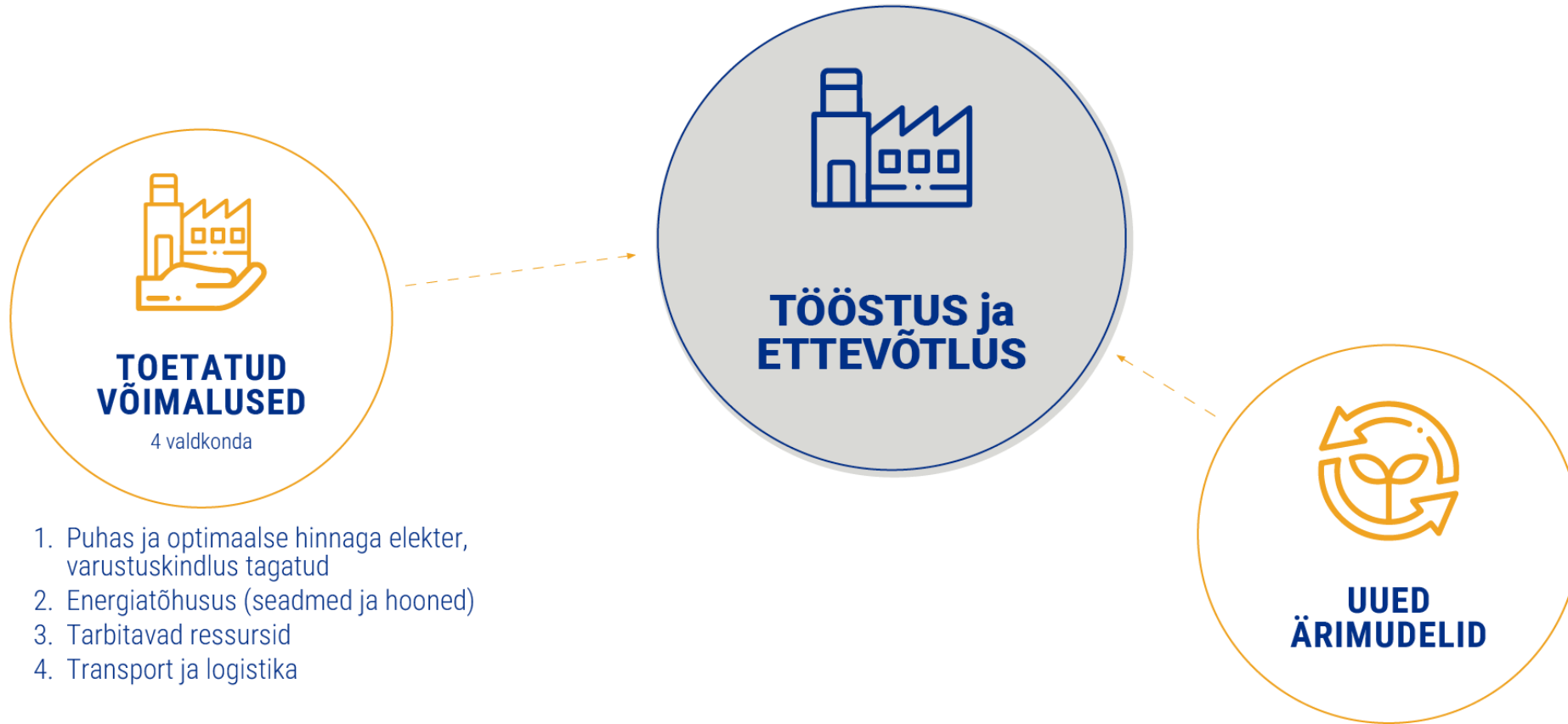

Kasvuhoonegaaside trendid 1990 - 2022

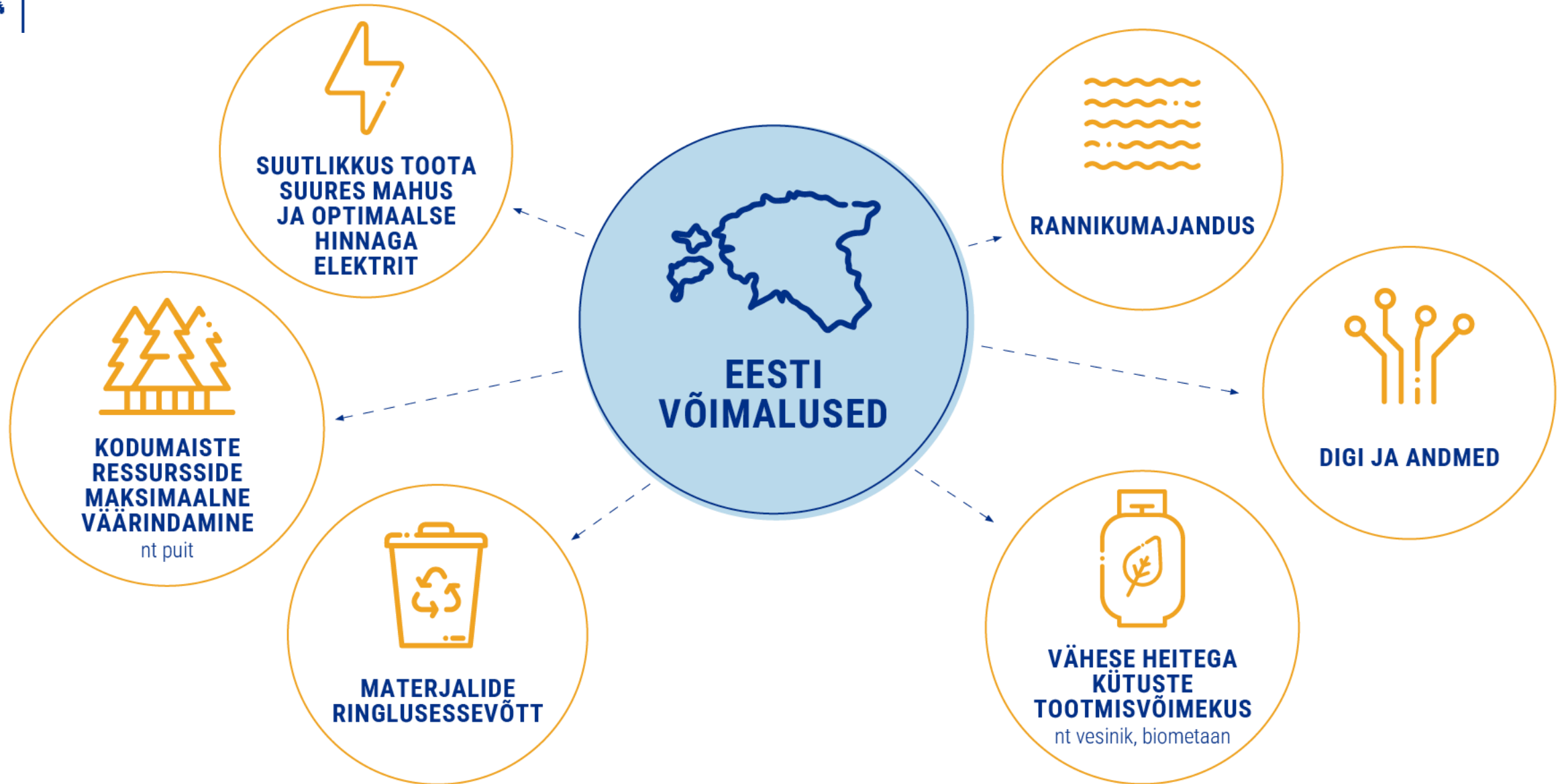

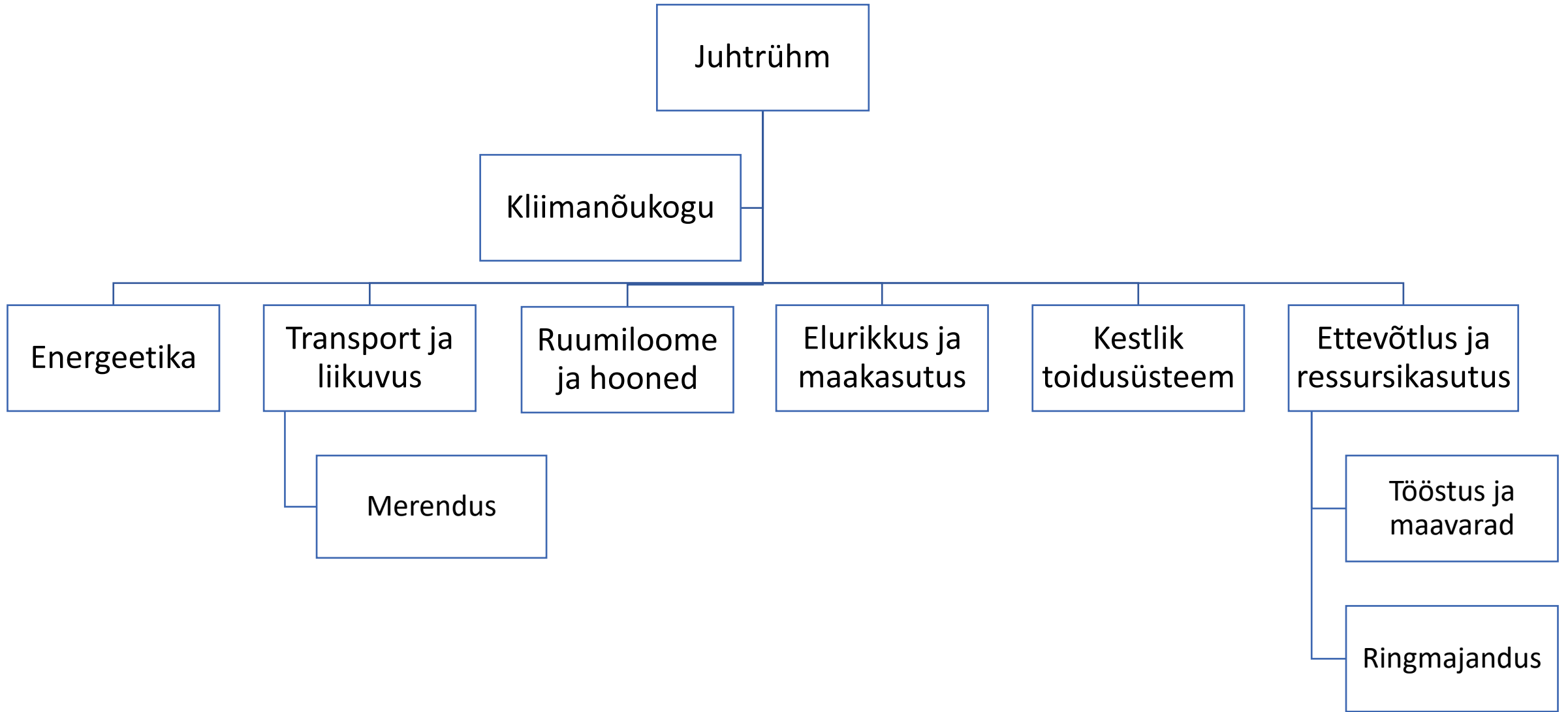
Igale riigile on lahendus erinev

	Historic data ⁽¹⁾												GHG intensity and GDP per capita ⁽³⁾			
	Total net GHG emissions (% change)				Sector performance (2022-2015, contribution to change)											
	2022-1990	2022-2021	2022-2019	2022-2015	Power	Industry	Transport	Buildings ⁽²⁾	Agriculture	Waste	LULUCF	GHG intensity of GDP (2022)	GHG intensity of GDP (2022-2015, % change)	GHG emissions per capita (2022)	GHG emissions per capita (2022-2015, % change)	
Austria	-7%	-7%	-24%	-14%	-3%	-1%	-3%	-1%	0%	-1%	-5%	162	-23%	6.9	-18%	
Belgium	-26%	-4%	-8%	-10%	-2%	-4%	-2%	-2%	0%	0%	0%	229	-19%	9.1	-13%	
Bulgaria	-43%	6%	6%	-10%	-7%	0%	2%	0%	0%	-1%	-3%	857	-26%	6.9	-5%	
Croatia	-30%	-5%	-7%	-7%	-6%	1%	0%	1%	-1%	0%	-1%	308	-26%	4.6	2%	
Cyprus	54%	-1%	-2%	4%	1%	1%	2%	-1%	1%	0%	1%	349	-23%	9.4	-2%	
Czechia	-37%	-5%	-8%	-1%	-10%	0%	2%	-1%	0%	0%	10%	561	-22%	11.5	-1%	
Denmark	-42%	-1%	-5%	-9%	-10%	0%	-1%	-2%	0%	0%	3%	143	-23%	7.8	-13%	
Estonia	-53%	11%	10%	0%	-19%	-2%	0%	0%	1%	0%	21%	671	-19%	12.9	-1%	
Finland	-1%	-7%	-3%	17%	-11%	-6%	-2%	-3%	0%	-2%	41%	190	5%	8.1	15%	
France	-26%	-3%	-6%	-7%	-1%	-4%	-2%	-4%	-1%	0%	5%	162	-15%	5.7	-9%	
Germany	-42%	-3%	-6%	-16%	-10%	-2%	-2%	-1%	-1%	0%	1%	228	-22%	8.9	-18%	
Greece	-30%	0%	-11%	-22%	-18%	-4%	2%	-1%	0%	1%	-1%	373	-28%	6.9	-19%	
Hungary	-42%	-7%	-11%	-6%	-6%	-2%	5%	-1%	-1%	0%	-2%	472	-6%	5.5	-4%	
Ireland	10%	-2%	0%	0%	-3%	0%	0%	-1%	3%	0%	2%	151	-42%	13.5	-7%	
Italy	-25%	-1%	2%	-4%	-3%	-2%	1%	-2%	0%	0%	3%	222	-9%	6.5	-1%	
Latvia	4%	8%	61%	30%	-7%	0%	0%	1%	1%	-1%	37%	491	10%	7.6	38%	
Lithuania	-69%	-7%	-9%	7%	-5%	-7%	8%	2%	-1%	-2%	15%	280	-14%	4.7	12%	
Luxembourg	-41%	-15%	-28%	-25%	-3%	-3%	-14%	-2%	0%	0%	-4%	118	-36%	11.6	-35%	
Malta	-17%	2%	1%	2%	-3%	-1%	3%	0%	-1%	3%	0%	153	-28%	4.2	-14%	
Netherlands	-31%	-8%	-15%	-21%	-12%	-2%	-2%	-4%	-1%	-1%	-1%	199	-31%	9.0	-24%	
Poland	-18%	-4%	-1%	3%	-3%	0%	6%	-1%	0%	0%	2%	720	-13%	9.7	4%	
Portugal	-24%	1%	-15%	-21%	-16%	-2%	1%	-1%	0%	-1%	-4%	246	-32%	4.9	-21%	
Romania	-75%	-14%	-16%	-15%	-16%	-1%	4%	1%	-2%	0%	0%	301	-28%	3.0	-11%	
Slovakia	-54%	-11%	-13%	-15%	-4%	-5%	1%	0%	0%	0%	-6%	323	-26%	5.5	-15%	
Slovenia	-8%	2%	-4%	-25%	-7%	0%	4%	-2%	-1%	-1%	-20%	268	-41%	6.3	-27%	
Spain	-2%	2%	-6%	-14%	-10%	-3%	2%	-1%	0%	-1%	0%	212	-21%	5.3	-16%	
Sweden	-86%	-42%	-71%	-51%	-12%	-18%	-68%	-7%	-1%	-8%	66%	8	-51%	0.3	-54%	
EU27	-32%	-3%	-6%	-10%	-7%	-2%	0%	-2%	0%	0%	2%	229	-20%	7.0	-11%	

Kliimaseaduse eesmärk: tööstuse ja ettevõtluse valikute ja võimaluste toetamine

Töörühmade arutelude väljundid

Kliimaseadus – üldine raam

Muudatused valdkondlikes seadustes – nt riigihangete seadus

Meetmed/ riigi investeeringud – sisend planeerimisse, RESi

Ettepanekud ELi regulatsioonidesse – mis on praegu puudu või takistab?

Kliimaseaduse eesmärk:

Kuidas heidet vähendada meile endile kõige mõistlikumal ja kasulikumal viisil?

Seaduses seatav baasaasta: 2021

Energeetika

Täiendavat siseriiklikku kohustust ei sea

ETSi EE proportsioon lähtekohaks

Heite vähendamise osakaal lähtub EL ETSi jaotuse loogikast (Eesti osakaal tervikust)

75% ETSi heitest

Tasakaalustab tööstuse heidet

Tööstus

Täiendavat siseriiklikku kohustust ei sea

ETSi EE proportsioon lähtekohaks

Heite vähendamise osakaal lähtub EL ETSi jaotuse loogikast (Eesti osakaal tervikust)

25% ETSi heitest

Lisanduvale tööstusele heitepuhver: 10-20%

Transport,
hooned,
põllumajandus,
jätmed

Läbirääkimiste alguspunkt:
ühtlane eesmärk kõikidele

-24% (võrreldes 2005 aastaga)

Põllumajandust võimalik tasakaalustada maakasutusega

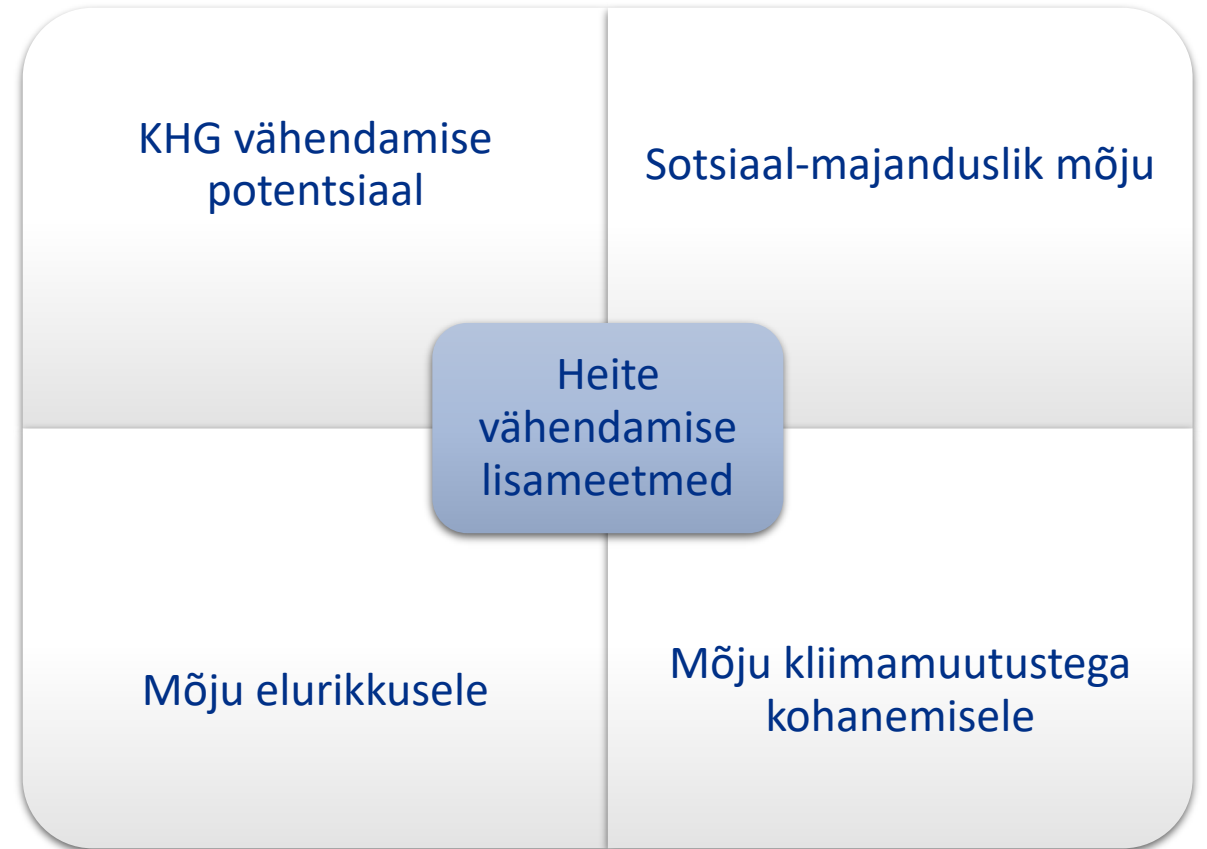
Maakasutus

2030. aastal tasakaal heite ja sidumise vahel, hiljem vähemalt sidumine

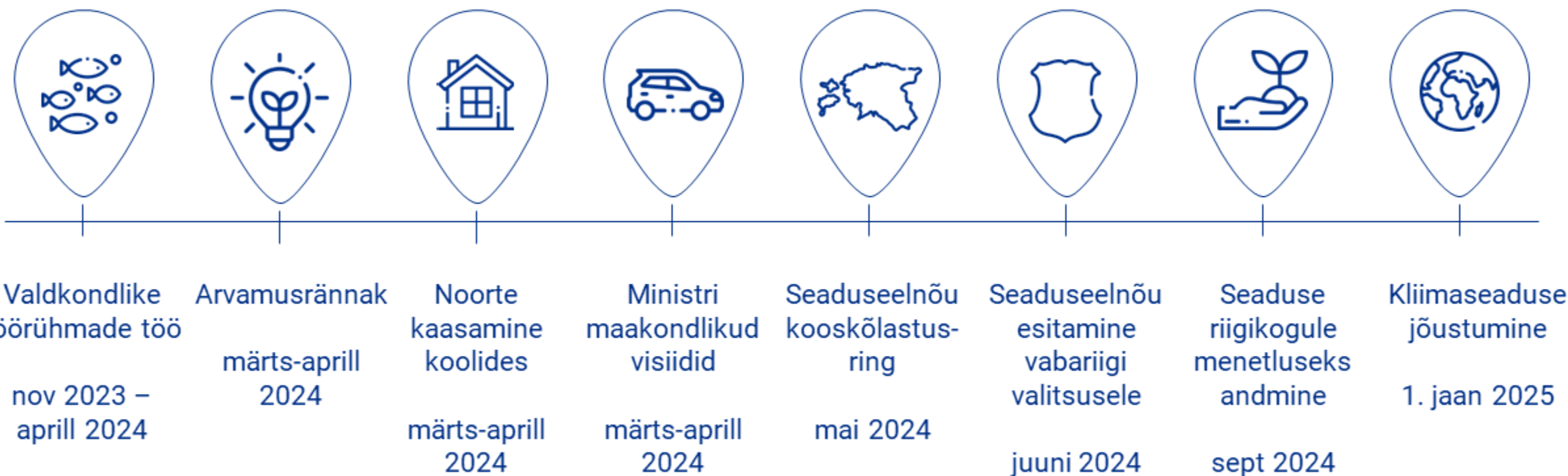
Põllumajandust võimalik tasakaalustada maakasutusega

Meetmed ja investeeringud- valik sõltub mõjust

Valdkondlikud meetmed	Mõjuanalüüside teostaja	Lisainfo
Põllumajandus	METK	REM tellimusel, prioriteetsetele meetmetele, tulemused aprillis
LULUCF	Eesti Maaülikool ja Keskkonnaagentuur	Maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse sektori sidumisvõimekuse analüüs kuni aastani 2050“
	Turbasektori meetmed, RAM raamhange	Tellimisel
Transport, põlevkivi	OÜ Roheline Rada ja OÜ Cumulus Consulting	KLIM lihthange, prioriteetsed meetmed, tulemused aprillis
	Trinomics, TalTech, Energex ja SWECO	RenoWave energiatõhususe ja energiasäästu transpordimeetmete uuring
Energeetika, elamud ja hooned	Olemasolevad soojuse ja jahutuse uuringud on kättesaadavad siit Soojuse ja jahutuse uuringud Energiatalgud Olemasolevad elektri uuringud on kättesaadavad siit Elektri uuringud Energiatalgud	Sektori võimalikud lisameetmed on ENMAK koostamisega seonduvalt uuringutega kaetud
	Trinomics, TalTech, Energex ja SWECO	RenoWave energiatõhususe ja energiasäästu ehituse ja tööstussektori meetmete uuring

KLIIMAMINISTEERIUM

KLIIMAMINISTEERIUM
